

I. OKVIR ZA REŠEVANJE

1. Kakšna je vloga Enotnega odbora za reševanje (SRB)?

Odbor SRB je organ za reševanje pomembnih bank in drugih čezmejnih skupin v bančni uniji. Skupaj z nacionalnimi organi za reševanje sestavlja enotni mehanizem za reševanje. Nacionalni organi za reševanje imajo ključno vlogo v bančni uniji.

Poslanstvo odbora SRB je skrbeti za urejeno reševanje bank v težavah s kar najmanjšimi posledicami za realno gospodarstvo in javne finance držav članic, ki sodelujejo v bančni uniji.

Odbor SRB je pristojen za reševanje:

- ▶ bank, ki veljajo za pomembne ali za katere se je Evropska centralna banka (ECB) odločila, da bo v zvezi z njimi sama neposredno izvajala vsa zadevna nadzorna pooblastila, in
- ▶ drugih čezmejnih skupin, kjer imata nadrejena družba in vsaj ena podrejena banka sedež v dveh različnih državah članicah, ki sodelujeta v bančni uniji.

Število bank v neposredni pristojnosti odbora SRB se sčasoma spreminja, saj se ustanovljajo nove banke, obstoječe banke pa zapuščajo trg. Seznam bank v pristojnosti odbora SRB je objavljen na spletišču odbora SRB.

2. Kaj je enotni mehanizem za reševanje?

Enotni mehanizem za reševanje (EMR) je odgovoren za reševanje vseh bank v državah članicah, ki sodelujejo v bančni uniji.

EMR je skupaj z enotnim mehanizmom nadzora (EMN) eden izmed stebrov bančne unije. V okviru EMR so centralizirana pooblastila za postopek odločanja pri reševanju od januarja 2016 podeljena odboru SRB, ki so mu bila pooblastila prenesena z direktivo o sanaciji in reševanju bank (Direktiva 2014/59/EU – DSRB) ter uredbo o enotnem mehanizmu za reševanje (Uredba (EU) št. 806/2014 – UEMR).

3. Kaj je direktiva o sanaciji in reševanju bank?

Cilj direktive o sanaciji in reševanju bank je omogočiti urejeno reševanje bank v težavah brez motenj v finančnem sistemu ali realnem gospodarstvu, hkrati pa zmanjšati stroške za davkoplačevalce.

Direktiva na splošno ureja štiri ključne elemente: i) načrtovanje sanacije in reševanja, ii) ukrepe za zgodnje posredovanje nadzornika, iii) uporabo instrumentov in pooblastil za reševanje v primeru dejanske ogroženosti banke in nenazadnje iv) sodelovanje in usklajevanje med nacionalnimi organi.

4. Kaj je uredba o enotnem mehanizmu za reševanje? Kako je povezana z enotnim mehanizmom nadzora?

Uredba o enotnem mehanizmu za reševanje je bila sprejeta julija 2014 z namenom ustvariti integrirani okvir odločanja v bančni uniji kot dopolnitev enotnega mehanizma nadzora, ki si prizadeva za podoben cilj na področju nadzora. Odbor SRB tesno sodeluje z nacionalnimi organi za reševanje.

Nacionalni organi za reševanje so organi, odgovorni za reševanje, iz držav članic, ki sodelujejo v bančni uniji. Pooblaščenici so za izvajanje shem za reševanje, ki jih sprejme odbor SRB.

Odbor SRB in nacionalni organi za reševanje tesno sodelujejo z enotnim mehanizmom nadzora, Evropsko komisijo, Svetom Evropske unije, Evropskim parlamentom ter drugimi evropskimi in mednarodnimi organi.

5. Kakšna je vloga nacionalnih organov za reševanje v enotnem mehanizmu za reševanje?

Nacionalni organi za reševanje so neposredno odgovorni za vse banke, za katere ni neposredno pristojen odbor SRB. Kadar pa je treba zagotoviti dosledno uporabo visokih standardov za reševanje, se lahko odbor SRB odloči za neposredno izvajanje vseh pooblastil v zvezi z bankami, ki so v izvorni pristojnosti nacionalnega organa za reševanje, oziroma ga za to zaprosi nacionalni organ za reševanje.

Uredba o enotnem mehanizmu za reševanje določa, da je odbor SRB odgovoren za učinkovito in dosledno delovanje enotnega mehanizma za reševanje. Odbor SRB lahko izda splošna navodila za nacionalne organe za reševanje in tudi opozorila nacionalnemu organu za reševanje, kadar odbor SRB meni, da odločitev, ki jo namerava sprejeti nacionalni organ za reševanje, ni v skladu z uredbo o enotnem mehanizmu za reševanje ali splošnimi navodili odbora SRB.

Če ukrep za reševanje nacionalnega organa za reševanje poleg tega zahteva uporabo enotnega sklada za reševanje (SRF), je odbor SRB odgovoren za sprejetje sheme za reševanje za zadevno banko.

Nacionalni organi za reševanje imajo tudi pomembno vlogo pri upravljanju enotnega mehanizma za reševanje. Če banka, ki je v pristojnosti odbora SRB, izpolnjuje pogoje za reševanje, se na izvršni seji odbora SRB, na kateri so predstavniki odbora SRB in nacionalnega(-ih) organa(-ov) za reševanje, sprejme shema za reševanje, ki jo nato izvaja(-jo) nacionalni organ(-i) za reševanje.

6. Kaj je reševanje bank?

Reševanje je prestrukturiranje banke, ki ga z uporabo instrumentov za reševanje izvede organ za reševanje, da bi zaščitil javni interes, vključno s kontinuiteto izvajanja kritičnih funkcij banke, finančno stabilnostjo in čim nižjimi stroški za davkoplačevalce.

Banke zagotavljajo pomembne storitve za državljane, podjetja in gospodarstvo na splošno, glede na kritično posredniško vlogo, ki jo imajo v našem gospodarstvu, pa je treba finančne težave v bankah reševati urejeno, hitro in učinkovito ter preprečiti nepotrebne motnje bančnih dejavnosti in preostalega finančnega sistema in realnega gospodarstva. Organi so zaradi te pomembne vloge bank in odsotnosti učinkovitih ureditev za reševanje v preteklosti pogosto

menili, da je za ponovno vzpostavitev zaupanja v bančni sistem in preprečevanje širše sistemske škode nujno vložiti denar davkoplačevalcev.

Ukrep za reševanje je treba sprejeti samo takrat, kadar se ugotovi, da je potreben z vidika javnega interesa, in samo, kadar se s prenehanjem delovanja banke po običajnih insolvenčnih postopkih ne bi v enaki meri dosegli cilji, opredeljeni v direktivi o sanaciji in reševanju bank. V takih primerih se za posredovanje v banki v težavah uporabijo instrumenti za reševanje, da se zagotovi kontinuiteta izvajanja kritičnih finančnih in ekonomskih funkcij banke, hkrati pa čim bolj zmanjša vpliv propada banke na gospodarstvo in finančni sistem. Z ureditvijo za reševanje se zagotovi, da bodo izgube namesto davkoplačevalcev prevzeli delničarji in upniki banke v težavah.

Na voljo so štirje instrumenti za reševanje:

- ▶ **prodaja poslovanja** – dovoljuje prodajo sredstev, obveznosti in/ali delnic subjekta zasebnemu kupcu v celoti ali delno;
- ▶ **premostitvena banka** – del ali celota sredstev, obveznosti in/ali delnic se prenese na nadzorovani začasni subjekt;
- ▶ **izločitev sredstev** – sredstva je mogoče prenesti na nosilca upravljanja sredstev;
- ▶ **reševanje s sredstvi upnikov** – lastniški kapital in dolg se lahko odpišeta in konvertirata, s čimer se breme namesto na javnost prenese na delničarje in upnike banke.

7. Kateri pogoji morajo biti izpolnjeni, da se začne reševanje subjekta?

Reševanje banke se začne, kadar ustrezni organi ugotovijo, da:

- ▶ banka propada ali bo verjetno propadla;
- ▶ se ne izvajajo nadzorni ukrepi ali ukrepi zasebnega sektorja, s katerimi se lahko ponovno vzpostavi uspešno poslovanje banke v razumnem obdobju, in
- ▶ je reševanje potrebno zaradi javnega interesa, tj. cilji reševanja ne bi bili doseženi v enakem obsegu, če bi prišlo do prenehanja banke po običajnem insolvenčnem postopku.

8. Kdo je odgovoren za ugotavljanje, ali so ti pogoji izpolnjeni, in kakšne so posledice take ugotovitve?

Ugotovitev o tem, ali banka propada oziroma ali bo verjetno propadla, mora v okviru bančne unije sprejeti ECB (po posvetovanju z odborom SRB). Tako ugotovitev pa lahko sprejme tudi odbor SRB, če je o svoji nameri obvestil ECB in če se ECB na to ne odzove v treh dneh (člen 18 uredbe o enotnem mehanizmu za reševanje).

Odbor SRB ugotovi, ali so na voljo alternativni ukrepi, ki bi preprečili propad, reševanje pa je potrebno zaradi javnega interesa.

Odbor SRB je organ, zadolžen za oceno javnega interesa. Če ta pogoj ni izpolnjen, propad na nacionalni ravni obravnavajo organi, zadolženi za običajne insolvenčne postopke.

9. Kakšna je razlika med reševanjem banke in običajnimi insolvenčnimi postopki?

Glavni cilj ureditve za reševanje v direktivi o sanaciji in reševanju bank je zagotavljanje hitrega reševanja banke s čim manjšim tveganjem za finančno stabilnost. To je treba doseči brez negativnega vpliva na realno gospodarstvo in brez potrebe po porabi denarja davkoplačevalcev za stabilizacijo banke v težavah (tj. reševanje s sredstvi upnikov namesto z javnimi sredstvi). Cilji reševanja so precej splošnejši od ciljev običajnih insolvenčnih postopkov, ki se običajno

osredotočijo na interese upnikov in povečanje vrednosti insolvenčne mase. Cilj ureditve za reševanje je zagotoviti splošno finančno stabilnost. V tem okviru bi organ za reševanje tudi poskušal zagotoviti, da noben upnik pri reševanju ni na slabšem kot v primeru insolventnosti (preskus, „da noben upnik ni na slabšem“).

10. Ali so običajni insolvenčni postopki za banke usklajeni na ravni EU?

Insolvenčni postopki niso usklajeni na ravni EU. Na nacionalni ravni so določeni različni postopki in cilji.

11. Kateri so cilji, ki se želijo doseči z reševanjem bank in ki organu za reševanje pomagajo oceniti, ali je reševanje v javnem interesu?

Odbor SRB in po potrebi nacionalni organi za reševanje pri uporabi instrumentov za reševanje in izvajanju pooblastil za reševanje upoštevajo cilje reševanja ter izberejo instrument(-e) za reševanje in pooblastila za reševanje, ki so najprimernejši za doseganje ciljev reševanja.

Direktiva o sanaciji in reševanju bank ter uredba o enotnem mehanizmu za reševanje določata naslednje cilje reševanja:

- ▶ **zagotoviti kontinuiteto izvajanja kritičnih funkcij;** odbor SRB ugotovi, ali banka izvaja kakršne koli kritične funkcije, katerih motnje bi lahko negativno vplivale na realno gospodarstvo in finančno stabilnost. Če jih, odbor SRB določi, s katerim ukrepom in instrumentom za reševanje bi se lahko te funkcije učinkovito ohranile;
- ▶ **izogniti se resnejšim negativnim vplivom na finančno stabilnost,** zlasti s preprečevanjem širjenja negativnega vpliva, tudi na tržno infrastrukturo, in ohranjanjem tržne discipline. Taki vplivi se nanašajo na situacijo, ko je finančni sistem dejansko ali potencialno izpostavljen motnji, ki lahko povzroči finančne težave in s tem resno ogrozi pravilno delovanje, učinkovitost in celovitost notranjega trga, gospodarstva ali finančnega sistema ene ali več držav članic ali Unije v celoti;
- ▶ **zaščititi javna sredstva** s čim večjim zmanjšanjem odvisnosti od izredne javnofinančne pomoči;
- ▶ **zaščititi vlagatelje,** za katere velja direktiva o sistemih jamstva za vloge, in vlagatelje, za katere velja direktiva o odškodninskih shemah za vlagatelje;
- ▶ **zaščititi kapital in sredstva strank.**

Odbor SRB si skupaj z nacionalnimi organi za reševanje pri uresničevanju ciljev reševanja prizadeva, da bi bili stroški reševanja čim nižji in da bi preprečil zniževanje vrednosti, razen če je to potrebno za uresničitev ciljev reševanja.

Ti cilji reševanja so enako pomembni, organi za reševanje pa jih morajo usklajevati glede na naravo in okoliščine posameznega primera.

Da bi se izvedel ukrep za reševanje, bi organ za reševanje moral upoštevati, da je predlagan ukrep za reševanje zadevne banke boljša možnost za uresničitev ciljev reševanja v primerjavi s prenehanjem subjekta v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki (člen 18(5) uredbe o enotnem mehanizmu za reševanje, tudi člen 32(5) direktive o sanaciji in reševanju bank).

12. Kakšna je razlika med reševanjem s sredstvi upnikov in reševanjem z javnimi sredstvi?

„Reševanje z javnimi sredstvi“ se nanaša na razmere, v katerih osebe, ki niso delničarji in upniki, kot je vlada, rešijo podjetje (kot je banka) z zbiranjem sredstev, da preprečijo negativne posledice za finančni sistem ali gospodarstvo, ki bi jih povzročil propad tega podjetja.

Do „reševanja s sredstvi upnikov“ pa pride, kadar delničarji in upniki podjetja prevzamejo breme z odpisom dela njihovega dolga ali konverzijo v lastniški kapital. Tako se zagotovi ustrezna obravnava moralnega tveganja in prepreči uporaba davkoplačevalskega denarja.

Organ za reševanje si obenem tudi prizadeva zagotoviti, da noben upnik pri reševanju ni na slabšem kot v primeru insolventnosti (preskus, „da noben upnik ni na slabšem“).

13. Katera so splošna pravila, ki urejajo reševanje?

- ▶ Delničarji institucije prevzamejo prve izgube;
- ▶ upniki istega razreda se obravnavajo enakovredno (razen če uredba o enotnem mehanizmu za reševanje/direktiva o sanaciji in reševanju bank ne določa drugače);
- ▶ noben upnik ne utрпи večjih izgub, kot bi jih, če bi banka prenehala delovati v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki;
- ▶ po delničarjih institucije prevzamejo izgube upniki (glede na prednost njihovih terjatev v okviru običajnih insolvenčnih postopkov, razen če je v uredbi o enotnem mehanizmu za reševanje/direktivi o sanaciji in reševanju bank izrecno določeno drugače);
- ▶ upravljalni organ in višje vodstvo institucije je treba zamenjati, razen če se oceni, da ju je treba za doseganje ciljev reševanja ohraniti;
- ▶ fizične in pravne osebe ob upoštevanju nacionalne zakonodaje prevzamejo odgovornost v skladu s civilnim ali kazenskim pravom glede na svojo odgovornost za propad institucije v postopku reševanja;
- ▶ krite vloge so v celoti zaščitene. V skladu z direktivo o sistemih jamstva za vloge pomeni znesek 100 000 EUR ustrezno raven zaščite, ki jo je treba ohraniti. Vloge so krite na vlagatelja na banko. To pomeni, da omejitev 100 000 EUR velja za vse združene račune v isti banki. Vlagatelje je treba obvestiti, da vloge, ki se hranijo pod različnimi imeni iste banke, niso krite vsaka posebej. Vendar pa je posebej zaščiten vsaka vloga istega vlagatelja v različnih bankah.

14. Kakšen je postopek odločanja za vključitev subjekta v postopek reševanja?

Ko odbor SRB ugotovi, da banka izpolnjuje pogoje za reševanje, sprejme shemo za reševanje, ki določa, kateri instrument(-i) za reševanje se uporabi(-jo), in po potrebi odloči o uporabi enotnega sklada za reševanje.

Kadar ukrep za reševanje vključuje uporabo enotnega sklada za reševanje ali odobritev državne pomoči, se shema za reševanje sprejme šele po tem, ko Evropska komisija sprejme pozitivno ali pogojno odločitev o združljivosti te pomoči z notranjim trgovom. Pristojni nacionalni organi za reševanje tesno sodelujejo pri pripravi in sprejetju sheme za reševanje.

Ko odbor SRB sprejme shemo za reševanje, jo pošlje Evropski komisiji. Shema za reševanje lahko začne veljati le, če ji Evropska komisija ali Svet Evropske unije (Svet) v 24 urah ne nasprotuje. Shema začne veljati, če jo Evropska komisija podpre. Če pa Evropska komisija nasprotuje nekaterim vidikom sheme, jo odbor SRB ustrezno spremeni, potem pa se shema odobri in začne veljati.

Druga možnost je, da Evropska komisija Svetu Evropske unije priporoči, naj nasprotuje shemi, ker zanjo ni javnega interesa, ali pa naj zahteva bistveno spremembo uporabe enotnega sklada za reševanje. Če Svet Evropske unije shemi nasprotuje, ker ni v javnem interesu, banka preneha na način, ki je v skladu z veljavnim nacionalnim pravom. Če Svet Evropske unije odobri spremembo uporabe enotnega sklada za reševanje, odbor SRB ustrezno spremeni shemo, ki se nato odobri in začne veljati. Če Svet Evropske unije zavrne predlog Evropske komisije, shema začne veljati v prvotni obliki.

Pristojni nacionalni organi za reševanje sprejmejo potrebne ukrepe za izvajanje sheme za reševanje. Odbor SRB spremlja, kako nacionalni organi za reševanje na nacionalni ravni izvajajo shemo za reševanje, in da navodila neposredno banki v postopku reševanja, če nacionalni organ za reševanje ne upošteva sheme za reševanje.

15. Katera so splošna pooblastila odbora SRB in nacionalnih organov za reševanje glede uporabe instrumentov za reševanje?

Direktiva o sanaciji in reševanju bank v členu 63 določa seznam splošnih pooblastil, ki jih organi za reševanje potrebujejo za uporabo instrumentov za reševanje. Najmanjši nabor „glavnih pooblastil“, ki jih določa direktiva o sanaciji in reševanju bank, zajema:

- ▶ dostop do informacij za pripravo ukrepov za reševanje;
- ▶ prevzem nadzora nad banko v postopku reševanja, vključno s pooblastilom za nadomestitev uprave;
- ▶ uveljavljanje pravic in pooblastil, ki jih imajo delničarji in upravljalni organ;
- ▶ prenos delnic, pravic, sredstev ali obveznosti;
- ▶ spremembo zapadlosti kvalificiranih obveznosti in njihovo konverzijo v delnice ali zmanjšanje glavnice;
- ▶ razveljavitev ali zmanjšanje nominalne vrednosti delnic ali drugih lastniških instrumentov.

16. Kaj je enotni sklad za reševanje?

Kot zadnja možnost se uporabijo ureditve za financiranje reševanja, potem ko so delničarji in upniki krili izgube. Enotni sklad za reševanje je bil vzpostavljen prav iz tega razloga. Odbor SRB nadzoruje in upravlja enotni sklad za reševanje. Odbor SRB lahko enotni sklad za reševanje uporabi samo za namen zagotavljanja učinkovite uporabe instrumentov za reševanje in izvajanja pooblastil za reševanje. Odbor SRB lahko uporabi enotni sklad za reševanje za pokritje izgub ali dokapitalizacijo subjekta, potem ko delničarji in upniki banke zagotovijo prispevek za pokritje izgub ali dokapitalizacijo v višini vsaj 8 % vseh obveznosti banke, vključno s kapitalom banke. Enotni sklad za reševanje v osemletnem prehodnem obdobju sestavljajo nacionalni skladi, dokler ta ne postane povsem vzajemen. Znesek sredstev se postopno povečuje s prispevki bančnega sektorja, ki jih nacionalni organi za reševanje zbirajo na nacionalni ravni.

Enotni sklad za reševanje ima določeno ciljno raven v višini najmanj 1 % zneska kritih vlog vseh kreditnih institucij znotraj bančne unije, ki naj bi jo dosegel do 31. decembra 2023. Od julija 2016 je bilo zbranih skupaj 10,8 milijarde EUR v prispevkih skoraj 4 000 institucij. Ciljna velikost enotnega sklada za reševanje je dinamična in se spreminja z zneskom kritih vlog.

II. NAČRTOVANJE REŠEVANJA

Ena izmed glavnih nalog odbora SRB je načrtovanje reševanja bank, da se zagotovi njihova rešljivost. Namen načrtovanja reševanja je:

- ▶ celovito razumevanje bank in njihovih kritičnih funkcij;
- ▶ opredelitev in obravnavanje ovir za rešljivost ter
- ▶ zagotavljanje pripravljenosti na reševanje, če je potrebno.

Postopek načrtovanja reševanja se odraža v poglavjih načrta za reševanje:

A. STRATEŠKA ANALIZA POSLOVANJA

V prvem koraku se zagotovi natančen pregled banke. Pregled opisuje strukturo banke, finančni položaj, njen poslovni model, kritične funkcije, glavna poslovna področja, notranje in zunanje odvisnosti ter kritične sisteme in infrastrukture.

B. PREDNOSTNA STRATEGIJA REŠEVANJA

Nato se oceni, ali je mogoče v primeru propada banke cilje reševanja najbolje doseči s prenehanjem po običajnem insolvenčnem postopku ali reševanjem. V primeru reševanja se pripravi prednostna strategija reševanja, vključno z uporabo ustreznih instrumentov in pristojnosti za reševanje.

C. FINANČNA IN OPERATIVNA KONTINUITETA V POSTOPKU REŠEVANJA

Po določitvi strategije reševanja se ocenijo finančni in operativni pogoji za zagotovitev kontinuitete v postopku reševanja, da se dosežejo cilji reševanja.

D. NAČRT INFORMIRANJA IN OBVEŠČANJA

Ta korak zajema operativne ureditve in postopke, potrebne za zagotavljanje vseh potrebnih informacij organom za reševanje, in ureditve v zvezi z upravljavskimi informacijskimi sistemi, ki bodo zagotovili pravočasne, posodobljene in točne informacije, ter strategijo obveščanja in načrt za reševanje.

E. ZAKLJUČEK OCENE REŠLJIVOSTI

V tem koraku se oceni, ali obstajajo ovire za prenehanje po običajnih insolvenčnih postopkih ali reševanje banke. Kadar prenehanje ali reševanje ni mogoče, se opredelijo ustrezni ukrepi za odpravo teh ovir.

F. MNENJE BANKE GLEDE NAČRTA ZA REŠEVANJE

Banka ima pravico predložiti svoje mnenje glede načrta za reševanje. Mnenje banke je del načrta za reševanje. Načrt za reševanje se pregleda ter po potrebi posodobi vsaj enkrat letno in po vsaki bistveni spremembi v zvezi z banko.

Za več informacij preberite Uvod odbora SRB v načrtovanje reševanja.

III. INSTRUMENTI ZA REŠEVANJE

A) INSTRUMENT ZA REŠEVANJE S SREDSTVI UPNIKOV

1. Kaj je instrument za reševanje s sredstvi upnikov?

V okviru reševanja s sredstvi upnikov se izgube prenesejo na lastnike in upnike banke v težavah. Z instrumentom za reševanje s sredstvi upnikov se doseže pokritje izgube bodisi s konverzijo obveznosti v instrumente navadnega lastniškega kapitala, kot je delnica, bodisi z odpisom glavnice obveznosti.

Instrument za reševanje s sredstvi upnikov je ključni instrument za reševanje v okviru za reševanje bank EU. Omogoča odpis dolga banke upnikom ali njegovo konverzijo v lastniški kapital.

Pri reševanju s sredstvi upnikov se zmanjšujeta vrednost in znesek obveznosti propadle banke, pri čemer se upošteva, kako bi delničarji in upniki prevzeli izgubo, če bi bila banka vključena v običajni insolvenčni postopek. Tako se torej prepreči, da bi davkoplačevalci morali zagotoviti sredstva za izgube in dokapitalizacijo banke.

Instrument za reševanje s sredstvi upnikov se lahko uporabi za:

- ▶ dokapitalizacijo institucije, ki izpolnjuje pogoje za reševanje, in sicer v zadostnem obsegu, da se ponovno vzpostavi njena zmožnost za izpolnjevanje pogojev za pridobitev dovoljenja in se ji omogoči nadaljnje izvajanje dejavnosti, za katere ima dovoljenje, ter da se ohrani tržno zaupanje v institucijo ali
- ▶ konverzijo glavnice terjatev ali dolžniških instrumentov v lastniški kapital ali njeno zmanjšanje, pri čemer se te terjatve ali ti instrumenti prenesejo na premostitveno institucijo (da se tej premostitveni instituciji zagotovi kapital) ali v okviru instrumenta prodaje poslovanja ali instrumenta izločitve sredstev.

Področje uporabe instrumenta za reševanje s sredstvi upnikov

Uredba o enotnem mehanizmu za reševanje/direktiva o sanaciji in reševanju bank določa, da se instrument za reševanje s sredstvi upnikov lahko uporabi za vse obveznosti, ki niso izrecno izvzete s področja uporabe tega instrumenta. Ključno izvzetje velja za krite vloge, tj. vloge do višine, ki jo zajema sistem jamstva za vloge. Zato so krite vloge pri reševanju varne.

Izrecno so izvzete naslednje obveznosti:

- ▶ obveznosti, ki so posledica dejstva, da institucija hrani sredstva ali denar strank, če so te stranke zaščitene z veljavnim insolvenčnim pravom;
- ▶ obveznosti, ki so posledica fiduciarnega razmerja, če je upravičenec zaščiten z veljavnim pravom;
- ▶ obveznosti do drugih finančnih institucij (ki niso del skupine institucije v postopku reševanja) s prvotno zapadlostjo, krajšo od sedmih dni;
- ▶ obveznosti do plačil ali sistemov poravnave vrednostnih papirjev ali njihovih udeležencev, katerih preostala zapadlost je krajša od sedmih dni;
- ▶ nadomestila ali prejemki delojemalcev (razen spremenljivega dela nadomestila);
- ▶ obveznosti do komercialnih ali trgovinskih upnikov, ki izhajajo iz dobave kritičnega blaga ali zagotavljanja storitev;

- ▶ obveznosti do davčnih organov in organov za socialno varstvo, če imajo te obveznosti prednost v skladu s pravom;
- ▶ obveznosti do plačila prispevkov v sisteme zjamčenih vlog in
- ▶ obveznosti, če so zavarovane, vključno s kritimi obveznicami in obveznostmi instrumenta za zavarovanje pred tveganji izdajatelja kritih obveznic.

Poleg tega seznama izključenih obveznosti uredba o enotnem mehanizmu za reševanje/direktiva o sanaciji in reševanju bank določa, da lahko organ za reševanje v izjemnih okoliščinah iz reševanja s sredstvi upnikov v celoti ali delno izključi nekatere obveznosti, če:

- ▶ obveznosti ni mogoče rešiti s sredstvi upnikov v razumnem času;
- ▶ je izključitev potrebna in sorazmerna za doseganje kontinuitete izvajanja kritičnih funkcij in glavnih poslovnih področij ali
- ▶ je izključitev potrebna in sorazmerna, da bi preprečili obsežno širjenje negativnih vplivov, ki bi lahko resno ogrozili delovanje finančnih trgov, predvsem kar zadeva vloge, ki jih imajo posamezniki ter mikro, mala in srednja podjetja, ali
- ▶ bi instrument za reševanje s sredstvi upnikov povzročil večje izgube drugim upnikom, kot če bi te obveznosti izključili iz reševanja s sredstvi upnikov.

B) INSTRUMENT PRODAJE POSLOVANJA

1. Kaj je instrument prodaje poslovanja?

Instrument prodaje poslovanja organom za reševanje omogoča prodajo institucije (ali delov njenega poslovanja) enemu kupcu ali več kupcem brez soglasja delničarjev. Organ za reševanje ima pooblastila za prenos delnic ali drugih lastniških instrumentov, ki jih je izdala institucija v postopku reševanja, in vseh ali katerih koli sredstev, pravic ali obveznosti institucije v postopku reševanja na kupca, ki ni premostitvena institucija. Instrument prodaje poslovanja se lahko uporabi posamično ali skupaj z drugimi instrumenti. Njegova uporaba mora spodbujati cilje reševanja, kot velja za vse instrumente za reševanje.

2. Kaj se zgodi s preostalim subjektom v primeru delne prodaje poslovanja?

Kadar se za prenos delov sredstev, pravic in obveznosti uporabi instrument prodaje poslovanja, preostali subjekt preneha po običajnem insolvenčnem postopku. To bi se moralo zaključiti v razumnem obdobju.

C) INSTRUMENT PREMOSTITVENE INSTITUCIJE

1. Kaj je instrument premostitvene institucije?

Cilj tega instrumenta je ustanoviti banko, ki se lahko ustrezno organizira (s tem se ohranijo kritične funkcije banke v težavah), in jo ločiti od drugih. Instrument se lahko uporabi za ohranjanje kritičnih funkcij banke med iskanjem tretje strani v funkciji kupca.

Instrument omogoča prenos i) lastniških instrumentov, ki jih je izdala ena ali več institucij v postopku reševanja, ali ii) vseh ali katerih koli sredstev, pravic ali obveznosti ene ali več institucij v postopku reševanja na premostitveno institucijo.

Ustanovi se začasna premostitvena institucija (znana tudi kot premostitvena banka), ki do dve leti ohranja izvajanje kritičnih funkcij, dokler se ne zaključi prodaja institucije zasebnemu kupcu. Preostali del banke, ki ni bil prodan, nato preneha v skladu s predpisi.

2. Kdo bo lastnik premostitvene institucije?

Premostitvena institucija je v celoti ali delno v lasti enega ali več javnih organov in pod nadzorom organa za reševanje.

D) INSTRUMENT IZLOČITVE SREDSTEV – NOSILEC UPRAVLJANJA SREDSTEV

1. Kaj je instrument izločitve sredstev?

Instrument izločitve sredstev se uporabi za prenos sredstev in obveznosti na ločenega nosilca upravljanja sredstev. Začasno je ustanovljen za namene sprejemanja sredstev, pravic in obveznosti ene ali več institucij v postopku reševanja ali premostitvene institucije. Nosilec upravljanja sredstev upravlja sredstva, pravice in obveznosti, da bi dosegli čim višjo vrednost pri morebitni prodaji ali prenehanju v skladu s predpisi.

Vedno ga je treba uporabiti skupaj z drugimi instrumenti za reševanje (prodaja poslovanja, premostitvena institucija in/ali reševanje s sredstvi upnikov).

2. Kdo bo lastnik nosilca upravljanja sredstev?

Nosilec upravljanja sredstev je v celoti ali delno v lasti enega ali več javnih organov, ki lahko vključujejo tudi organ za reševanje ali shemo za financiranje reševanja.

V skladu s splošnimi pooblastili za reševanje organa za reševanje, da prevzame pravice delničarjev, se lahko prenos opravi brez soglasja delničarjev institucije v postopku reševanja ali katere koli tretje osebe ter ne da bi bilo treba izpolnjevati kakršne koli postopkovne zahteve v skladu s pravom o gospodarskih družbah ali vrednostnih papirjih.

Nosilec upravljanja sredstev mora delovati pod nadzorom organa za reševanje in izpolnjevati naslednje določbe: i) organ za reševanje odobri vsebino ustanovitvenih aktov nosilca upravljanja sredstev, ii) organ za reševanje imenuje ali potrdi upravljalni organ nosilca upravljanja sredstev, iii) organ za reševanje potrdi nadomestila za člane upravljalnega organa in določi, za kaj so odgovorni, ter iv) organ za reševanje potrdi strategijo in profil tveganja nosilca upravljanja sredstev.

3. Katere vrste sredstev se prenesejo na nosilca upravljanja sredstev?

Člen 42(5) direktive o sanaciji in reševanju bank določa, da lahko organ za reševanje izvaja pooblastilo za izločitev sredstev za prenos sredstev, pravic in obveznosti samo v enem od naslednjih treh scenarijev:

1. stanje na določenem trgu za ta sredstva je takšno, da bi likvidacija takšnih sredstev v skladu z običajnimi insolvenčnimi postopki lahko negativno vplivala na enega ali več finančnih trgov;
2. tak prenos je potreben, da se zagotovi nemoteno delovanje institucije v postopku reševanja ali premostitvene institucije;
3. prenos je potreben, da se zagotovijo čim višji dohodki iz likvidacije.

4. Kako bo financiran nosilec upravljanja sredstev?

Struktura financiranja nosilca upravljanja sredstev bo odvisna od vrednosti in značilnosti prenesenih sredstev. Če se znesek takega reševanja kombinira z instrumentom za reševanje s sredstvi upnikov, mora upoštevati preudarno oceno kapitalskih potreb nosilca upravljanja sredstev. Kakršna koli nadomestila, ki jih v zvezi s sredstvi, pravicami ali obveznostmi, prenesenimi neposredno z institucije v postopku reševanja, plača nosilec upravljanja sredstev, se lahko plačajo v obliki dolga, ki ga izda nosilec upravljanja sredstev.

doi:10.2877/67692

ISBN 978-92-95211-88-9

FP-02-18-651-SL-N

PDF

doi:10.2877/84298

ISBN 978-92-95211-70-4

FP-02-18-651-SL-C

Print